

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ג חשון תש"פ | דף היומי בבלי: גדה כט.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תמ"ז עד אמצע סעיף א' בהגה "ובדין ריחא מילתא".
מוסר: שמירת הלשון - שער התבונה פרק י"ג יש שמורגל' עד פרק י"ג 'זזה לשון'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער התשובה פרק ט עד פרק י

מי באמת מחלק את התיקים בממשלה? | הכווייה שלקחה חופשה לשבועיים - סיפור
מדהים | פחדתם מהאזעקות? עכשיו תשמעו מה הרווחתם | 1766

הסיפור היומי

**כשהגעתי הביתה הבחנתי לפליאתי שידי שוב
נפוחה, בדיוק כפי שהיתה שבועיים קודם בבודפשט!
נבהלתי, מה עורר את הכווייה מחדש?! ואז לפתע
נתקפתי בהתרגשות עצומה... הבנתי מה קרה!**

"הלקח שלמדתי על בשרי: כשמבקשים מהקב"ה, צריך לדעת גם איך לבקש!"

בבודפשט והביא תמונות מן הציון, ושמתי לב אז שקופסת הפח שהונחה שם להדלקת הנרות על הקבר, נעלמה, כלומר, מישהו חמד אותה. החלטתי באותה שעה, שכאשר אי"ה אסע פעם להונגריה אקנה קופסה חדשה. כמו כן, אקנה דבק מיוחד כדי להדביק קופסה זו למצבה, כך שיהיה קשה להוריד אותה. וכך אכן עשיתי, לפני נסיעתי קניתי פח המיוחד לנרות ודבק, וכשהגעתי עתה לקברו של זקני, הדבקתי את הפח היטב למצבה, הדלקתי מספר נרות והכנסתי אותם אל תוך הקופסה, מתוך הרגשת סיפוק שתקנתי את המעוות.

"כך עמדתי ליד הציון הקדוש ואמרתי תהלים ואת התפילות המקובלות. כשסיימתי והתכוונתי לעזוב את המקום, החלטתי לבדוק האם קופסת הנרות דבוקה היטב למצבה. באותו רגע שכחתי שבפנים דולקים נרות. בלא לחשוב אחזתי בידי השמאלית את הקופסה, וניסיתי לראות אם אפשר לטלטלה ולקרוע אותה מן המצבה. הפח היה לוחט מחום וידי נכוותה קשות! הכאב היה עצום. ידי התנפחה מיד והופיעו עליה סימנים של כוויות. אי אפשר לתאר את גודל הייסורים.

"מיד קראתי בקול רם: זקני הקדוש, רבי יעקב צבי ב"ר שמעון,

"בשנת ה'תשנ"ט עמדתי לנסוע לא"י כדי להשתתף בחתונת קרוב משפחה שהתקיימה בט"ו מנחם אב" - מספר הרה"ח ר' משה מאנדל בספרו 'שמחים לשמרו'. "בגלל סיבות שונות הרגשתי חובה להשתתף בחתונה זו למרות קושי הנסיעה, ועשיתי את כל ההכנות לצאת לדרך.

"במהלך ההכנות עלה בדעתי לנסוע דרך בודפשט ולעלות על קברי אבות שם, כיוון שבאותם ימים בדיוק יחול היארצייט של זקני הגדול הרב הגה"צ ר' יעקב צבי מאנדל זצ"ל המפורסם בשמו ר' קאפל הערש'. לפי התכנון חישבתי, שאני יכול להיות בדיוק ביום היארצייט, ו' אב, בבודפשט, על כן החלטתי לנסוע לארץ הקודש דרך בודפשט, כך אזכה להתפלל על ציונו של זקני, כמו גם לפקוד את קבריהם של קרובי משפחה נוספים שלי מן הדורות הקודמים הטמונים בהונגריה וברומניה.

"יצאתי מארה"ב בתאריך ה' מנחם אב, והגעתי לבודפשט למחרת, יום שני ו' לחודש, הוא יום היארצייט, ומיד שכרתי רכב ונסעתי לקברו של זקני זצ"ל.

"המצבה על הקבר חודשה מספר שנים לפני כן ע"י קרובי משפחה. חצי שנה לפני נסיעתי הגיע לביתי אחד מקרוביי, שביקר

"לאחר מספר ימים, אחרי מסע על קברי צדיקים וקברי משפחתי, נסעתי לארץ ישראל, נשארתי שם עד אחרי שבת שבע ברכות, וביום ראשון אחר כך, כלומר: שבועיים אחרי שיצאתי לדרכי, נסעתי הביתה לארצות הברית.

"כאשר הגעתי לביתי, ביום ב' בבוקר כ' אב, ורציתי ליטול את ידי, ראיתי והנה היד השמאלית נפוחה ועליה בועות של הכוויה, בדיוק כפי שהיתה שבועיים קודם לכן, ליד הציון של זקני הגדול בעיר בודפשט!!

"נבהלתי, כי לא יכולתי להיזכר אם שוב נגעתי באיזה פח חם שעורר את הכוויה מחדש. והפלא הגדול היה, שהנפיחות על הכוויה הייתה בדיוק באותו מקום שהיתה לפני שבועיים בבודפשט. לאחר מחשבה הגעתי למסקנה שלא נגעתי בשום דבר חם...

"ואז לפתע נתקפתי בהתרגשות עצומה, הבנתי מה קרה! בשעה שהתפללתי על ציונו של זקני הגדול, הרי ביקשתי רפואה משום שאני בדרכים הרחק מביתי, ותפילתי אכן התקבלה - כל זמן שהייתי בדרכים, נעלמה הכוויה כלא היתה. אולם כאשר כבר שבת לביתי - חזרה אליי הכוויה, אם כי ברוך השם בלי כאבים, וזאת כי הסכלתי ולא ביקשתי רפואה שלמה באופן כללי, אלא רפואה משום שאני בדרך, ותפילת מַחֲצָה זו עשתה ופעלה במקרה זה את כל המחצה.

"באותה שעה למדתי מהקורות אותי דבר חשוב ביותר: שחייבים להתפלל לבורא עולם על רפואה שלמה, שלמה ממש. שצריך לדעת כיצד ומה לבקש".

(פניני עין חמד חיי שרה תשע"ז, מעובד מסדרת הספרים 'אמונה שלמה')

הלא אתה יודע שאת קופסת הנרות הזאת הבאתי והדבקתי לכבודך. הבאתי אותה למען יוכלו אלו הבאים לפקוד את קברך להדליק נרות לעילוי נשמתך. ועתה אני בדרכים, בארץ זרה, ועליי לנסוע הלאה לרומניה למספר ימים לבקר בכמה מקומות. לאחר מכן אני צריך לנסוע לארץ ישראל. אני מבקש ממך זקני הקדוש, שתפעל בתפלותיך בשמים שתהיה לי רפואה, כדי שלפחות אוכל לעבור את המסע בלי ייסורים - כך אמרתי בקול רם בלשון אידיש. "אח"כ הלכתי לקחת מים ולשופכם על היד שנכוותה והתנפחה. בלבי חשבת: יהיה מה שיהיה, אני ממשיך לנסוע לרומניה. בכל כוחי ניסיתי להסיח את דעתי מן היד הכואבת. עטפתי אותה במטפחת ויצאתי לדרך.

"והנה הפלא ופלא: מיד כשהתחלתי לנסוע נעלמו הייסורים. לאחר נסיעה של כשעה, נזכרתי בידי שנכוותה והחלטתי לראות מה מצבה. הסרתי את המטפחת מידי השמאלית ולא ראיתי שום סימן של כוויה כל שהיא! הייתי כל כך נרגש מכך, עד שנראה היה לי שטעיתי, בוודאי היתה זו ידי הימנית שנכוותה. התבוננתי גם בידי הימנית, והנה גם היא ללא שום סימן. הסתכלתי שוב בידי השמאלית ולא הבחנתי בשום הבדל בין שתי כפות ידי, כאילו לא היו דברים מעולם.

"עדיין לא הבנתי כי תפילתי התקבלה וזכיתי לרפואה, חשבתי לעצמי שטרדת הדרך ומוחי העייף הן הסיבות שאינני מבחין בסימני הכוויה על ידי. כאשר הגעתי בערב למלון בעיר קלויזנבורג, רומניה, נחתי מעט והתבוננתי עוד פעם היטב ביד שמאל, שוב הסתכלתי על יד ימין והנה שתי הידיים שוות לטובה, היד בריאה לגמרי. תפילתו של הסבא התקבלה.

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

עמדנו באזור שמם ומרוחק, לא היה שום סיכוי להגיע לבית-כנסת. היה איתנו יהודי שבחיינו לא הפסיד תפילה בציבור. "רבנו של עולם", הוא אמר, "מעולם לא הפסדתי תפילה במנין, תעזור לי..."

ופתאום מגיחה מכונית, והנהג מספר סיפור מעניין...

התרגשנו. כשעומדים תשעה אנשים ומחפשים עשירי, מגלים איזה דבר יקר הוא יהודי אחד. "תסכים להצטרף למנין של מנחה?" שאלנו. "כן, בהחלט, למה לא?" - נענה היהודי. נתנו לו כיפה, והוא ענה לקדיש ולכל הברכות.

אחר כך שאלנו אותו: "איך הגעת לכאן?"

סיפר לנו האישי: "כבר עשרים דקות שאני מחוץ לאזור. פתאום הבן שלי מתחיל לילל שהוא איבד את הכובע שלו בטיול, והוא מוכרח לחזור לחפש אותו. אמרתי לו שזה עולה רק חמישה שקלים, ואקנה לו אחר, אבל הילד לא נרגע. הוא רוצה דווקא את הכובע שאבד לו. לא עמדתי מול תחנוניו, עשיתי אחורה פנה, וכך מצאתי אתכם."

כך מצאנו אותו. עשירי למנין...

(גיליון השגחה פרטית)

היינו חמישה מטיילים בצפון הארץ, כשגילינו שהשקיעה מתקרבת ועדיין לא התפללנו מנחה. עמדנו באזור מרוחק ממקום ישוב, ולא היה שום סיכוי להגיע לתפילה בבית כנסת. בינינו היה יהודי שבחיינו לא הפסיד תפילה בציבור. התפללנו להשם שישלח לנו מנין.

נכנסנו לשמורה, ומצאנו יהודי נוסף. באורח פלא הגיעה מכונית ממנה נפלטו שלושה בחורים. היינו כבר תשעה, עשרים דקות לפני השקיעה. חסר רק עשירי. עשירי קודש.

היהודי 'מר מנין' עמד וביקש מהקב"ה שיעזור לו. "ריבוננו של עולם, מימי לא הפסדתי תפילה במנין", הוא אמר, "תעזור לי שאתפלל במנין גם הפעם!" התפילה שלו נבעה כל כך מעומק הלב. פתאום מגיחה מכונית, וממנה יוצא יהודי שעדיין אינו שומר מצוות, והילד הקטן שלו אומר: "אבא, בוא נחפש את הכובע..."

יהלומים מגדולי ישראל

"דע לך" - אמר ה'בבא סאלי' זצ"ל לשר המרוקאי המופתע - "כי מרגע זה ואילך אינך שר המשטרה, אלא שר החינוך!"

מי באמת מחלק את התיקים בממשלה?

החליטו לכפות את ארסם דרך משרד החינוך המרוקאי, ולחוקק חוק שיחייב את היהודים לשלוח את בניהם לחינוך הכללי. הבבא סאלי החליט ללחום בחוק. שר המשטרה הכירו אישית, הוא היה בנו של הפחה בעיר בודניב, שהערצתו לבבא סאלי היתה כה רבה, עד שביקשו שיתיר לבנו הקטן להתרועע עם בני ביתו של הרב. עתה גדל אותו בן ועלה בסולם התפקידים עד שהיה לשר המשטרה.

נסע הבבא סאלי לעיר המלוכה רבאט וביקש להיוועד עם הבן שגדל. כשהגיע התברר לו שהוא שוהה עתה עם חבריו השרים ביישיבת ממשלה. ביקש הבבא סאלי להודיעו שהוא ממתין לו, ולהפתעת הכל קטע השר את השתתפותו בישיבה ויצא אל הרב. "מדוע בא כבוד הרב לבקרני" - שאל ביראת כבוד.

כאשר כיהן הרה"ק רבי ישראל אבוחצירא זצ"ל, ה'בבא סאלי', כרבה של בודניב שבמרוקו, נסע פעם לכפרים סביב כדי לעמוד על משמר הדת והמצוות. ניצלו אז המשכילים את היעדרו, שכרו מבנה מפואר והחלו ברישום תלמידים לבית ספר ברוח ההשכלה הכפרנית. כששב ה'בבא סאלי' ממסעו היו הלימודים בעיצומם. הוא כינס את הקהל ודרש במפגיע להוציא את הילדים מביה"ס המעבירים על דתם. אולם הללו לא החרישו, מנהל ביה"ס עבר מבית לבית ופיתה את ההורים בחלקת לשון ובמתת יד להשאיר את הבנים בבית ספרו.

נענה הבבא סאלי ואמר: "אב שלא יוציא את בניו מביה"ס החילוני, רע ומר יהיה גורלו של אותו בן". למחרת היום נסגר ביה"ס באין תלמידים. אך השטן לא אמר נואש, המשכילים

"זה עתה החליטה הממשלה בהיעדרך למנותך כשר החינוך"
- הודיעו הרב.

"אם כנים דבריך רבי, מבטיח אני לך חגיגת כי החוק לא יתקבל" - ענה השר המופתע. הוא שב לשיבת הממשלה, שם התקבל בתרועות ובברכות ובישרוהו כי זה עתה נבחר פה אחד לכהונת שר החינוך!

הדבר הראשון שעשה בכהונתו החדשה היה ביטול הצעת החוק לחייב את ילדי ישראל בלימודי כפירה, ולאפשר להם להמשיך בחינוכם המקורי ברוח מורשת הדורות.

גיליון 'שבת אורה' חיי שרה תשע"ח מתוך הספר 'סידנא בבא סאלי'

"עם ישראל ותורתו נתונים בידיך", אמר לו הבבא סאלי בהתרגשות עצומה.

"איני מבין", השיב השר.
"עומדים לחוק חוק המיועד להרעיל את ליבות ילדי ישראל, להלעיטם בלימודי כפירה ואפיקורסות" - הסביר הרב בהתרגשות. שמע השר על החוק המוצע, אך עניין זה לא היה בתחום סמכותו. "אני שר המשטרה" - הזכיר לאורחו - "ולא שר החינוך".
"לא" - השיב הבבא סאלי. "דע לך, כי מרגע זה ואילך אינך שר המשטרה, אלא שר החינוך".
"הכיצד?" - תמה השר.

אולי הסיפור שלך?

יגרום ליהודי להתחיל דף היומי!

שלח את סיפורך ל- Info@dirshu.co.il ותזכה שבזכותך עוד יהודים יתחילו ללמוד דף היומי

יומא דהילולא

מושל העיר הגוי גילה בחשאי לרבה של בילגורייא את השאלות והתשובות למבחן הממשלתי בפולנית, כשהוא חושף סיפור משפחתי מפתיע: "יש לנו הכרת הטוב לסבא שלך, הרבי מבעלזא"

ליומא דהילולא של הגה"ק מהר"ם מביילגורייא זצ"ל - שבת קודש כ"ה בחשוון

אוצרות הנגלה והנסתר.

והנה במוצש"ק הודיע מושל העיר שברצונו לבקר אצל מרן מהר"א זי"ע. אנשי העיר נבהלו מאוד מהודעה זו, מכיון שחששו שהוא בא בטרוניא על שמינו את רבנו לתפקידו בטרם קיבל את האישור הרשמי. אולם בהגיע המושל למעונו של מרן זי"ע, התנצל בפניו על שלא ידע מראש כי רב העיר הינו נצר לבית בעלזא, וכי הוא מתנצל על העיכובים באישור המיוחל...

וכדי להסביר את עצמו סיפר המושל כדברים האלה:

בימי של מרן מהר"י מבעלזא אירע פעם שבמוצאי יו"כ נגנבו כל כלי הכסף שבבית. אח"כ כשרצו לעשות הבדלה לא מצאו כוס, אף הלכו לחפש בבית שאר בני המשפחה ולא מצאו, והוכרחו לשאול כוס להבדלה מאחד השכנים. התברר שבעת שהיו כל התושבים בביהכ"נ, נגנבו כלי הכסף וחפצים יקרי ערך מחצר הקודש.

מיד אחרי הבדלה הודיעו על כך לתחנת המשטרה, והם נתנו

בתקופה בה התמנה רבנו לרבנות בילגורייא, היו צריכים לקבל אישור מיוחד מטעם השלטונות כדי שיוכלו להתמנות לכהונת רב בערי פולין. לפעמים היתה קבלת האישור כרוכה בקשיים רבים, וכפי שהיה צפוי להיות אף בנוגע למינויו של רבנו, וזאת כיון שרבנו היה מגליציה והשלטונות העדיפו שיתמנו רבנים שהם אזרחי פולין. לכן מקובל היה באותה תקופה, שהרבנים התמנו בינתיים לרב העיר שלא באופן רשמי, ואח"כ היו מסדרים את האישור, וכך עשו גם אצל רבנו.

בשבת הראשונה שלאחר ההכתרה נהרו המונים לביילגורייא, ואף אחיו כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע הגיע לשבות בביילגורייא. כן בלטו בין הבאים חותנו הרה"ק ר' משה אהרן מקאברין זצ"ל הי"ד, אחיו הרה"ק רבי שלו' רוקח זצ"ל הי"ד אב"ד אפטא, ועוד רבים ונכבדים. גם חסידי בעלזא מכל הסביבה נקבצו ובאו לכבודו. באותה שבת הראשונה לבואו דרש רבנו בביהמ"ד המרכזי שבעיר והמונים נתאספו לכבודו, בהיותו מפורסם כדרשן נפלא ובקי בכל

והוא ביקש להזמין אליו את השוטר. משהגיע, אמר לו מרן: "את הכסף ישלחו לך באמצעות הדואר, כך שלא תצטרך לחשוש שיתפסו אותך. ובנוסף לזה הנני מברך אותך בתמורה לשחרור הגנב שתזכה בקידום המיוחד, ובנוסף לזה ייזכו בניך להגיע למשרות בכירות בחייהם".

ואכן לאחר זמן קצר קידמו אותו והתמנה למפקד המשטרה במחוז בעלזא, וגם בניו ונכדיו התמנו למשרות בכירות, אחד מהם כאחראי על תיק החינוך בווארשא והאחר נעשה מושל בבילגורייא ועוד. כיון שכך חשים בני משפחה זו הכרת הטוב לאדמוורי בעלזא ויוצ"ת, וכאשר ידוע להם שמישהו מהם צריך לאיזו טובה הם משתדלים בעניין בחפץ לב.

אף כעת הבטיח המושל לסדר את עניין האישור בהקדם. וכיון שרבנו לא הכיר על בורייה את השפה הפולנית, בא הלה לרבנו בטרם עמד למבחן ולימד אותו את השאלות והתשובות, ורבנו עמד במבחן בהצלחה, עד שהתקבל האישור הרשמי בבית רבנו כעבור זמן קצר, בחוה"מ סוכות תרפ"ח.

(המבשר תורני חיי שרה תשע"ג, באדיבות מכון 'אור הצפון' דחסידי בעלזא)

צו מידי לכל השוטרים בסביבה שיעצרו את כל הנוסעים שימצאו בדרכם ויערכו חיפוש בכליהם עד שיימצא הגנב. לאחר זמן מה נמצא הגנב, שהיה איש מישראל, שנסע עם עגלה עמוסה בכלי כסף, והוא הובל אחר כבוד על ידי השוטר שתפסו חזרה אל העיר בעלזא. משנודע לאנשי העיר שהגנב הוא איש יהודי, קמה מיד המולה והתחילו להשתדל אצל השוטר שישחרר את הגנב ממאסרו ולא יעניש אותו. אף הציעו לו שוחד תמורת השחרור, אולם הוא סירב. השוטר נימק את סירובו, היות ואחרי שערך מבצע מוצלח כזה ותפס את הגנב יש לו אפשרות להתקדם ולקבל תפקיד בכיר יותר בצמרת השלטון, לכן לא כדאי לו להתפתות לסכום הכספי המוצע ולהפסיד בכך את קידומו.

נתנו החסידים עצה בנפשם ונתנו לשוטר לשתות יין חזק עד שהשתכר ונפלה עליו תרדמה, ואז שיחררו את הגנב לדרכו ויברח. אחרי שקם השוטר משנתו וראה את אשר נעשה, התחיל לצעוק צעקות נוראות על בני הבית. ניסו לפייסו במאה רייניש, אך הוא חשש לקחת מהם את הכסף אולי יתפס בעבירת שוחד.

תוך כדי כך הגיעו הדברים לאוזני מרן מהר"י מבעלזא זי"ע,

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

סגולות וישועות

"על ידי הפחדים ניצולים הם מהגזירות ההם, ונחשב להם הפחד כאילו בא עליהם אותו הגזירה"

דברים נפלאים ומחזקים בעקבות האזעקות, הטילים, והמתח ששרר בארצנו הק' בשבוע שעבר

מחנהו, לכן הודיעם [=בפסוק ונתן ה' לך לב רגז וגו'] כי בגולה לא יהיה מורך לבם להוראת המעותד לבוא עליהם, כי ה' בעצמו נתן להם לב רגז וחרד - כדי שבחרדה היא ינצלו מהצרות, וכאמור, "על"ק. ובהגדה של פסח נ'צח שבמלכות' מובא רעיון זה מה' שארית מנחם' זיע"א - שיהודים מתבוססים בדמיונות ופחדים ועל ידי כך הם נשארים חיים וקיימים, כי הפחדים הם במקום הצרה בפועל. ובזה מפרש הפסוק "ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמך, ואמר לך בדמך חיי" - שהקב"ה רואה איך עם ישראל מתבוססים בדמיונות ופחדים שונים, והקב"ה מחזק את ישראל ואומר להם "בדמייך חיי", שע"י הדמיונות הם נשארים בחיים. ע"ש.

(דוד נתנאל שווארץ, אשדוד, מח"ס יד המשפט)

בעקבות האזעקות והטילים שהיו בשבוע שעבר בארצנו הקדושה, כשרבים היו שרויים בפחד ובהלה, או לכל הפחות היה להם 'חוסר ישוב הדעת' - מצוה לפרסם דברים נפלאים ומחזקים בענין זה שכתב ה'ערבי נחל' (סוף פרשת כי תבוא), וזל"ק: "והנה אנו רואים חסדו בגלות החיל הזה, מהפחדים רבים שמגיעים מעובדי גילולים מפחד גזירות רעות, ולא תקום הגזירה ולא תהיה. והיה זה מחסדו יתברך שמו, 'שעל ידי הפחדים ניצולים הם מהגזירות ההם, ונחשב להם הפחד כאילו בא עליהם אותו הגזירה.

"וחס ה' עוד יותר על ישראל, כי בראותם הפחדים אשר בלבם, מזה ישפטו בדעתם ושכלם שבודאי יבואו ויהיה יגונם רב מאד

התוארים המופלגים שכתובים בזוהר הקדוש על מי שנוהר כראוי מאיסור חמץ

וכעין זה כבר אמרו חכמינו ז"ל בזוהר הקדוש (בתרגום ללשון הקודש), ביחס לאיסור חמץ בפסח: "וְכָל הַמֵּאֲכָלִים וְהַמְשָׁקִים כָּלָם שְׂמוּרִים, וְמִי שֶׁשׂוּמְרָם מְחַמֵּץ וְשָׂאוֹר, גּוֹפּוֹ שְׂמוֹר מֵיֶצֶר הָרָע לְמַטָּה, וְנִשְׁמָתוֹ לְמַעְלָה, מְשׁוּם שֶׁהָרִי גּוֹפּוֹ נַעֲשֶׂה קִדְשׁ, וְנִשְׁמָתוֹ קִדְשׁ קִדְשִׁים".

[שו"ע תמו, א, ומשנ"ב א; ביאורים ומוספים דרשו, 4;
וראה משנת חסידים לחודש ניסן, ג, ד]

מדאורייתא, חמץ שהתערב בדבר היתר, דינו כשאר האיסורים, שאינם אוסרים את התערובת אלא בכדי נתינת טעם, דהיינו שאם כמות ההיתר היא פי שישים מהאיסור, הריהו בטל. אולם, חכמינו ז"ל החמירו באיסור חמץ, שלא יתבטל בתערובת, דהיינו, שאפילו 'משהו' ממנו, שאינו נותן טעם בתערובת, אוסר את כולה. והפוסקים הביאו את דברי האריז"ל, שהנוהר בפסח מאיסור חמץ אפילו במשהו, מובטח לו שלא יחטא במשך כל השנה.

מדוע חמץ אוסר תערובת אפילו ב'משהו' שאינו נותן טעם חמץ לתערובת?

לדבר שיש לו מתירים, משום שהוא ישוב ויאסר בפסח של השנה הבאה.

ויש אומרים שבחמץ של גוי לא החמירו חכמים, והוא אינו אוסר את התערובת אלא בכדי נתינת טעם. ויש אומרים שדין חמץ של גוי כחמץ של ישראל. ויש אומרים שהתערובת אסורה באכילה, אבל יתכן שמותרת בהנאה.

[משנ"ב תמו, א; ביאורים ומוספים דרשו, 2-3]

בהמשך לאמור: הסיבה שהחמירו חכמינו ז"ל באיסור חמץ לאוסרו אפילו בתערובת 'משהו', היא - שיש באכילתו איסור 'כרת', ומאידך, רגילים לאוכלו במשך כל ימות השנה, כך שעלולים להיכשל בו יותר מאשר באיסורים אחרים.

ויש אומרים שהסיבה היא משום שהחמץ נחשב ל'דבר שיש לו מתירים', שהרי לאחר הפסח הוא מותר באכילה, ודבר שיש לו מתירים אינו בטל בתערובת; ברם, יש אומרים שחמץ אינו נחשב

האם מותר למכור לגוי בפסח תערובת שיש בה חמץ?

אולם, לדעת הרמ"א צריך לבער את כל התערובת, ואין למוכרה לגוי. ובמקרה שביעור התערובת כרוך בהפסד כספי רב מאוד, רשאי אף בן אשכנז להקל כדעת השולחן ערוך. וכן באופן שיש צד הלכתי נוסף להקל, וכגון בחמץ שנותן 'טעם לפגם' בתערובת, שאף לדעה שהוא אוסר תערובת ב'משהו' (ראה שו"ע להלן, י) - ניתן למוכרה לגוי בהפחתת דמי החמץ.

[משנ"ב תמו, ג, וביה"ל א, ד"ה במשהו; ביאורים ומוספים דרשו, 6-8]

תערובת שיש בה 'משהו' חמץ, שאסורה באכילה ובהנאה, כדלעיל - לדעת השולחן ערוך (ראה במקורות) ניתן למוכרה בפסח לגוי בהפחתת דמי החמץ, כיון שבאופן זה אינו נהנה מהחמץ. ולדוגמה: אם שווי התערובת הוא מאה שקלים, ושווי החמץ המעורב בה הוא שני שקלים, ימכור אותה בתשעים ושמונה שקלים. ואין צורך לומר לגוי שהתשלום הוא רק עבור שאר חלקי התערובת ולא עבור החמץ.

מותר לטלטל 'מוקצה' בטלטול 'מן הצד', דהיינו באמצעות חפץ המותר בטלטול, ובתנאי שהטלטול נעשה לצורך דבר המותר. וטלטול מוקצה בגופו - כאשר יש בכך שינוי מדרך הטלטול הרגילה של חפץ זה - מותר; ואף כאשר מטרתו של המטלטל היא לצורך המוקצה עצמו. ויש שאוסר. * מי שמצותיו דומות לפת חמץ העלולה להימצא ברשותו - יש אומרים שאם מוצא בביתו פת בפסח במקום שאינו יודע כי הניח בו את מצותיו, אינו צריך לחשוש שזוהי פת חמץ. אולם, לדעת המשנה ברורה אין להקל בדבר אלא לענין אכילת הפת לאחר הפסח, אך לא בפסח עצמו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה הדין במקרה שהמזון של 'עירוב תחומין' אבד לאחר כניסת השבת?

וכך הדין גם במקרה שהמזון הוצא אל מחוץ ל'תחום' של מי שהעירוב הונח עבורו, על ידי הרוח, או שהתגלגל מאליו. ו'מחוץ לתחום', פירושו, מחוץ לארבע אמות שמעבר לקצה התחום. ויש אומרים שאף אם הוצא אמה אחת מחוץ לתחום, העירוב בטל (כשאירע כן לפני בין השמשות).

[שו"ע (שסח, ה, ר) תט, ה-ו, משנ"ב כ רכז, וביה"ל ד"ה בסוף; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 7]

המניח 'עירוב תחומין', ומזון העירוב אבד לפני 'בין השמשות' של כניסת השבת, העירוב אינו חל; אך אם המזון אבד לאחר בין השמשות', העירוב חל, כיון שזמן תחולת העירוב הוא בכניסת השבת, ומאחר והעירוב חל, שוב אינו פוקע אף אם מזון העירוב אינו קיים. וכך הדין גם במקרה שהמזון העירוב קיים, אלא שנפסל לאכילה, וכגון שהתעפש, או שנאסר באכילה, וכגון שהתערב בטבל באופן שאינו 'בטל' ברוב.

הלוח היומי

כ"ג בחשוון | רבי רפאל יוסף ב"ר חיים חזן זצ"ל, אב"ד באיזמיר, בעל הקרי לב, מערכי לב, קונטרס הזכרונות ועוד

היום הוא יו"ט במגילת תענית על שהוסר הסורג מהעזרה. "מפני שבנו גוים מקום בעזרה, והיו מעמידים בתוכו אבנים טובות שתהיינה מונחות עד שיבוא אליהו ויעיד עליהן אם טמאות ואם טהורות הן, ונמנו עליהם וגנזו אותן. ובאותו יום שגנזו עשאוהו יום טוב"

יארצייט:

תקפ"א: רבי רפאל יוסף ב"ר חיים חזן זצ"ל, אב"ד באיזמיר, בעל הקרי לב, מערכי לב, קונטרס הזכרונות ועוד.
תרס"ה: רבי אברהם חיים ב"ר מנחם מנדל הורביץ זצ"ל, מלינסק.
תרע"ב: רבי יהוסף ב"ר צבי הלוי רוטנברג זצ"ל, האדמו"ר מקוסוב ובעל בני שלשים.
תר"ץ: רבי משה ב"ר יעקב לייב מידנר-מישקין זצ"ל, תלמיד בעל יסוד העבודה מסלונים ומנהלה הרוחני של ישי' ברנוביץ.
תשס"ז: רבי צבי הירש ב"ר שמואל מרקוביץ זצ"ל, ר"י קרלין סטולין ובעל בנתיבות האמונה.

האם מחויב אדם לתחוב אצבעו באוזניו במקרה שיש לו ספק שמא ישמע לשון הרע?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

תחיבת האצבע באוזניו כדי לא לשמוע לשון הרע, ועל כן טוב לו בכבודות השמיעה, כי אין לך אדם שיאבה להגביה קולו בשביל להשמיע לשון הרע (חפץ חיים על התורה עמוד רעא).

וחיוב זה של הנחת אצבעו באוזנו, דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני לשון הרע עמוד שס) שהוא אפילו אם הדיבור אסור רק כלפי השומע ולא כלפי המספר, וכגון שהמספר מדבר עם אדם אחר על פלוני לתועלת. ועוד הוסיף, שמסתבר שחיוב זה הוא רק כשכבר ששומע דבר איסור, שאז מחויב לשים אצבעו באזנו, אבל כשיש ספק אם ידברו לשון הרע, אין מחויב בזה עד שישמע שמתחילים לדבר לשון הרע, שאל"כ אין לדבר סוף, שיחשוש בכל פעם שמא מדברים לשון הרע.

בסעיף ה' (מכלל ו' בהלכות לשון הרע) כותב ה'חפץ חיים' שאדם שישב בחבורת אנשים שהתקבצו לענין מה, והתחילו לדבר דיבורים אסורים, והוא משער שדברי תוכחתו לא יועילו להם מאומה, אז אם יכול ללכת משם, או להניח אצבעו באוזניו - עושה בזה מצוה גדולה. וראה שם המשך דבריו מה יעשה אם אינו יכול לעשות את שני הדברים הללו.

בביאורים ומוספים מביאים את המסופר על החפץ חיים, שלעת זקנותו כשכבדה שמיעתו, שאלו פעם רב אחד מדוע אינו הולך לרופאים כדי שיטפלו ויקלו על שמיעתו, והשיב לו, כי איסור לשון הרע הוא בין בדיבור ובין בשמיעה; בדיבור יכול הוא להזהר, כי הדיבור ברשותו של האדם, ברצותו מדבר וברצותו שותק, אבל השמיעה אינה ברשותו, ובוה צריך תחבולות של

יארצייט הגה"ח רבי משה ב"ר יעקב מידנר

הקב"ה מעולם לא עשה לי עוולה

פעם הלכו אנשים אחרי הגה"ח רבי משה מידנר, ודיברו ביניהם כמה עבות כתפיו של הרב (שהיה בעל קומה). רבי משה הסתובב אליהם ואמר להם: "יודעים אתם על ידי מה זה? זהו משום שאני שבע רצון בהנהגת השי"ת עמדי ללא כל תרעומת חלילה, שכן בטוחני כי הוא ית"ש מעולם לא עשה לי עוולה כל שהיא!"

(משנת הרמ"ל עמ' קסב)

נשתדל לחיות מתוך תחושה שהשי"ת מתנהג עמנו תמיד ברחמים ומרעיף עלינו טובות לאין סוף, אף אם לא תמיד רואים בעין בשר כיצד הדברים לטובתנו.